

Kerteminde
Kommune

Det kommunale beredskab

Forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier.

Januar 2024

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
Målgruppe.....	3
Lovgivning – Sådan underretter du	4
Du kan underrette direkte via:.....	4
2. Modtagelsens opgave	5
Når Modtagelsen inddrager nationale sikkerhedskonsulenter.....	5
– Risikoscreening	5
– Risikovurdering	5
3. Definition på negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme.....	7
Negativ social kontrol	7
Æresrelaterede konflikter	8
Ekstremisme og radikalisering	9
Hvem udsættes for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol?	9
Hvornår bør der handles?	9
4. Definition på bekymring, mistanke eller konkret viden	10
Bekymring:.....	10
Mistanke:	10
Konkret viden:.....	10
”Sådan gør vi”	11
5. Opsporing af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme i forhold til børn under 18 år og voksne	12
Tegn og signaler børn og unge under 18 år.....	12
Sikkerhed.....	12
Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til børn under 18 år	12
Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til digital sikkerhed.....	13
Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til transport til sikkert opholdssted.....	13
Unge og voksne over 18 år	13
6. Action Cards – Hvad gør jeg?.....	14
Action card til børn og unge under 18 år.....	14
Action card for voksne over 18 år	16
Handlingsproces.....	17
7. Forebyggelse	18
8. Udvikling af vidensområdet for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter samt ekstremisme	19
9. Kendskab og ejerskab af beredskabsplan	19

1. Indledning

I forbindelse med reformen "Børnene Først" og den efterfølgende "Barnets Lov" er det blevet lovbestemt, at kommunerne skal udarbejde en beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier.

Beredskabet skal jf. Barnets Lov § 15, stk. 3 udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Beredskabsplanen skal revideres løbende efter behov, dog som minimum hvert 4. år. Da Barnets Lov først træder i kraft pr. 1. januar 2024 og reglerne i denne beredskabsplan henviser til Barnets Lov, vil herværende beredskabsplan først være gældende pr. 1. januar 2024.

Denne beredskabsplan er udarbejdet i samarbejde mellem Erhverv og Arbejdsmarkedsafdelingen og Børn, Unge og Uddannelsesafdelingen. Det betyder, at beredskabsplanen går på tværs af de afdelinger, der arbejder med børn, unge og voksne.

Negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme involverer ofte komplekse problemstillinger, og som fagperson kan det være svært at vurdere, hvornår og hvordan du skal handle på din bekymring.

Som udgangspunkt gælder dog altid, at du forholder dig til tegn på mistriksel. Det er mistanken eller bekymringen om mistriksel, du som fagperson skal reagere på.

Med denne beredskabsplan får du konkrete handlingsanvisninger samt vejledning til, hvor du kan søge rådgivning og sparring for at kvalificere din bekymring.

Formål og mål med beredskabsplanen

Formålet med det kommunale beredskab er at styrke beskyttelsen af børn og unge mod negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme.

Det kommunale beredskab skal medvirke til:

- At fagpersoner bliver bedre til at forebygge, opspore og håndtere sager, hvor børn, unge og deres familie udsættes for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme.
- At fagpersoner får den tilstrækkelige viden til at reagere.
- At fagpersoner arbejder tværfagligt og tværsektorielt i håndteringen af sagerne.
- At fagpersoner bliver i stand til at iværksætte en faglig kvalificeret indsats.

Målgruppe

Kerteminde Kommunes beredskabsplan henvender sig til alle professionelle, der i deres arbejde har kontakt med børn og unge under 18 år samt deres forældre. Det gælder både de ledere og medarbejdere, som i dagligdagen er i direkte kontakt med børn og unge samt de ledere og medarbejdere, der arbejder med voksne og dermed kan få kendskab til familier med æresrelaterede konflikter.

Lovgivning – Sådan underretter du

Beredskabet skal ses som et supplement til reglerne om underretningspligten efter Barnets Lov.

Sådan underretter du:

Hvis du har konkret viden eller mistanke om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme i forhold til børn og unge under 18 år, skal du kontakte Modtagelsen i Familierådgivningen for sparring. Modtagelsen vurderer om, der er grundlag for bekymring og i givet fald, hvordan mistanken eller den konkrete viden skal håndteres.

Vær opmærksom på, at negativ social kontrol kan have en karakter eller et omfang, hvor den falder inden for straffelovens definition på psykisk vold!

Med mindre situationen er akut, vurderes ud fra trivselslinealen, hvor alvorlig bekymringen er og herefter sendes en mail til Modtagelsen med beskrivelse af bekymringen. Modtagelsen vender tilbage indenfor en uge, i forhold til, hvem der kan indkaldes til et dialogmøde (se "Sådan gør vi").

Kontaktoplysninger til Modtagelsen er tlf. 3046 1866.

Vurderer du, at situationen er **akut** og ikke kan afvente et møde, **underretter du direkte til Modtagelsen.**

Du kan underrette direkte via: Modtagelsen (0-18 år), dagvagten tlf.nr. 3046 1866 i åbningstiden

- mandag – onsdag: 8.00 – 15.35
- torsdag: 8.00 – 17.00
- fredag: 8.00 – 13.15

Uden for åbningstiden skal du ringe til Fyns Politi tlf.nr. 6614 1448.

Som borger og frivillig skal du underrette på mailadressen:

sikker-underretning@kerteminde.dk

Du har pligt til at underrette:

Tavshedspligten kan være en barriere for samarbejdet omkring barnet eller den unge. Det er derfor vigtigt at holde sig for øje, at **tavshedspligten ikke er pligt til at tie, men pligt til at opnå tilladelse til at tale.**

I situationer, hvor vi har mistanke eller viden om, at børn eller unge udsættes for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme har vi underretningspligt.

Grunden til underretningspligten i disse situationer gælder er, at børn og unges sundhed og trivsel er udsat, såfremt de udsættes for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme.

➔ Det vil sige, at du har pligt til at underrette.

Tavshedspligt og undtagelser:

Forvaltningsloven § 27

"Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jfr. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152 c-152 f, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Underretningspligten

Barnets Lov § 133 beskriver, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at:

1. *Et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter denne lov.*
2. *Et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for støtte efter denne lov på grund af de kommende forældres forhold.*
3. *Et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter denne lov på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten.*
4. *Et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.*

2. Modtagelsens opgave

Modtagelsen screener alle henvendelser og underretninger i forhold til, om der er behov for yderligere afdækning og om der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse. Samtidig vurderer Modtagelsen, om der er behov for akut handling ved fx overgreb på børn og unge.

I forbindelse med screening af henvendelser og underretninger om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme, vil Modtagelsen drøfte bekymringen med Integrationsteamet i Kerteminde Kommune. Samtidig vil Modtagelsen have mulighed for at kontakte de nationale sikkerhedskonsulenter, som vil kunne udarbejde en uddybende risikovurdering af sagen, såfremt bekymringen omhandler negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

Såfremt der er bekymring for ekstremisme og radikaliserings, vil Modtagelsen sammen med SSP-koodinatoren, kontakte Infohuset i Odense. Infohuset i Odense er et samarbejde mellem Fyns Politi og kommunerne i forhold til at stoppe ekstremisme og radikaliserings.

Når Modtagelsen inddrager nationale sikkerhedskonsulenter

Sikkerhedskonsulenterne er et nationalt team, der arbejder for at styrke sikkerheden og skabe tryghed for borgere, der er udsat for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Her kan du læse mere om ordningen, og hvordan du som fagperson kan bruge den:

Sikkerhedskonsulenter Region Syddanmark:

Michael tlf. 20 54 25 43, mibrc@odense.dk
Line tlf. 30 71 32 82, llmad@odense.dk
Jesper tlf. 24 79 45 70, jeand@odense.dk

De nationale sikkerhedskonsulenter kan kontaktes, hvis du er bekymret eller har konkret viden om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol i en sag.

Sikkerhedskonsulenter er særligt uddannet til at kunne hjælpe dig som fagperson med:

- **Risikoscreeninger og – vurderinger, så du kan få klarhed over, hvor alvorlig situationen i sagen er.**

Når du som fagperson henvender dig om en konkret sag, foretager sikkerhedskonsulenten altid en indledende risikoscreening.

Risikoscreeningen giver dig et øjebliksbillede af trusselsniveauet i sagen og belyser, hvordan du kommer videre.

Du har desuden mulighed for at få udarbejdet – eller at få støtte til selv at udarbejde – en uddybende risikovurdering i sagen, hvis sikkerhedskonsulenten finder det nødvendigt for at kunne vurdere trusselsniveauet.

- **Risikoscreening** er en indledende vurdering af sagens karakter og trusselsniveau, der foretages på baggrund af de foreliggende oplysninger. Screeningen af trusselsniveauet giver en indikation af, hvorvidt og hvordan der bør handles i sagen.
- **Risikovurdering** er en uddybende, systematisk vurdering af trusselsniveauet forbundet med den æresrelaterede konflikt. Sikkerhedskonsulenten bruger risikovurderingsværktøjet PATRIARK. Som led i risikovurderingen udledes konkrete anbefalinger til den videre håndtering af sagen. En fyldestgørende risikovurdering stiller større krav til oplysningsgrundlaget sammenlignet med risikoscreening.

En uddybende risikovurdering kræver som regel, at der skal indhentes yderligere oplysninger. Modtagelsen og sikkerhedskonsulenten aftaler, hvem der indhenter de nødvendige oplysninger.

Modtagelsen får, som udgangspunkt, sikkerhedskonsulentens vurderinger og tilhørende anbefalinger overleveret mundtligt. Hvis nødvendigt, kan der også udarbejdes en skriftlig risikovurdering. Modtagelsen kan, i alle tilfælde, forvente en opfølgning på mail, med en kort beskrivelse af sikkerhedskonsulentens vurdering, anbefalinger og opfølgningspunkter.

Sikkerhedskonsulenten tilbyder efterfølgende at varetage en koordinerende rolle og at følge op på trusselniveauet i sagen, så du som fagperson bliver støttet igennem hele sagsforløbet.

- Koordinering med og henvisning til andre aktører, så din sag hjælpes videre af de mest kompetente aktører.
- Opfølgning på de sager, hvor de har ydet bistand, så du kan evaluere den konkrete sag med en faglig ekspert.
- Specialiseret rådgivning til, hvordan Modtagelsen skaber sikkerhed for borgeren og kommer videre med den konkrete sag.

Sikkerhedskonsulenten tilpasser sin rådgivning til dit specifikke behov i sagen, og den kan blandt andet bestå i:

- Vejledning i, hvordan Modtagelsen afdækker, om familiens ære spiller en rolle og, hvilke særlige forholdsregler, du skal være opmærksom på i æresrelaterede sager.
- Vejledning i at vurdere, om der er risiko for eller tale om en genopdragelsesrejse, hvor barnets sundhed og udvikling er i alvorlig fare.
- Vejledning om foranstaltninger, der kan iværksættes inden for lovgivningens rammer for at skabe sikkerhed på både børne- og voksenområdet.
- Direkte rådgivning til borgere om sikkerhed og handlemuligheder.

3. Definition på negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme

For at kunne observere og reagere på viden eller mistanke om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme er det nødvendigt, at vi har en fælles forståelse af, hvad begreberne omhandler.

Negativ social kontrol

Negativ social kontrol i forhold til æresrelaterede konflikter refererer til handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder.

Negativ social kontrol anvendes oftest om handlinger, som et fællesskab anvender til at regulere og/eller sanktionere individets adfærd i henhold til fællesskabets normer. Det kan eksempelvis være kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, valg af ægtefælle eller retten til at bestemme over egen krop.

Negativ social kontrol kan medføre manglende økonomisk og personlig uafhængighed. Det kommer til udtryk på mange måder, eksempelvis ved kontrol af:

- Valg af og samvær med venner og deltagelse i fritidsaktiviteter.
- Brug af telefon og internet.
- Tøjvalg og make-up.
- Valg af uddannelse og beskæftigelse.
- Valg af seksualitet og krop.
- Fastholdelse i uønskede relationer og gennem isolation og overvågning.

Negativ social kontrol kan have en karakter eller et omfang, hvor den falder inden for straffelovens definition på psykisk vold.

Når reguleringen og/eller sanktioneringen medfører begrænsning af individets rettigheder, trivsel eller alderssvarende udvikling bliver den negativ. Negativ social kontrol anvendes i æresrelaterede konflikter, men kan også anvendes i eksempelvis ekstremistiske miljøer.

Børn og unge, som er sårbare over for det fællesskab og tilhørsforhold, som et ekstremistisk miljø kan tilbyde, eller som vokser op i ekstremistiske familier eller miljøer, kan være socialiseret til et bestemt verdensbillede, til manglende empati over for bestemte grupper eller sågar til at udøve vold eller anden kriminalitet for at leve op til familiens eller gruppens ønsker. Det kan påvirke barnets eller den unges trivsel og udvikling i en negativ retning.

Æresrelaterede konflikter

Æresrelaterede konflikter opstår i krydsfeltet mellem et kollektivistisk livssyn på den ene side, hvor den enkelte forventes at indordne sig under familien, og patriarkalske æresnormer på den anden, hvor mænd og ældre familiemedlemmer bestemmer.

Familien kan kontrollere og begrænse det enkelte medlems mulighed for selv at bestemme, om han eller hun må have sex eller have en kæreste og med hvem, hvilken uddannelse han eller hun skal tage, og hvad for noget tøj der er passende at gå i. Familien tæller både den nære familie og den udvidede familie som fx bedsteforældre, onkler og tanter – også hvis de bor i udlandet.

Kontrollen foranstaltes både, hvis et familiemedlem har en adfærd, familien opfatter som ærekrænkende (fx har en kæreste, vil skilles eller er homoseksuel), men også for at forebygge, at denne type adfærd finder sted i det hele taget.

Blandt disse strategier er

- negativ social kontrol,
- fysisk og/eller psykisk vold,
- seksuel vold,
- økonomisk vold,
- isolation,
- genopdragelsesrejser eller længerevarende ufrivillige udlandsophold,
- dumping, det vil sige efterladt i udlandet oftest uden pas og penge,
- og i værste fald kvindelig kønslemlæstelse (FGM) og æresdrab.

I de sager, der eskaleres, vil der ofte være tale om, at familien i første omgang har forsøgt at korrigere personens adfærd på en mindre indgribende måde ved eksempelvis at kontrollere samvær med andre end familien, adgang til telefon og internet eller ved fysisk eller psykisk vold og pres.

På samme måde kan den udsatte anvende forskellige strategier for at kunne navigere i konflikterne. Den udsatte kan reagere ved at identificere sig med familiens adfærdsregler, leve et dobbeltliv eller gå i åben konflikt med familien for at gøre op med volden og kontrollen.

Lige meget hvilken strategi den udsatte vælger, viser forskningen, at æresrelaterede konflikter fører til psykisk mistrivsel såsom lavt selvværd, selvskade, depression og angst. Forskningen viser også, at der kan være tilfælde, hvor den udsatte ikke selv oplever sin situation som en del af en æresrelateret konflikt. Det kan eksempelvis være, hvis vedkommende har identificeret sig med kollektivets livssyn og normer.

Konflikten kan dog stadig få konsekvenser, blandt andet i form af mistrivsel. Denne mistrivsel kan komme til udtryk ved hyppige lægebesøg, som i nogle tilfælde kan indikere for den fagprofessionelle, at personen har problemer derhjemme, der ikke umiddelbart er synlige.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at børn, unge og voksne af **begge køn** kan være udsatte for æresrelaterede konflikter. Piger og kvinder oplever oftere pres, begrænsninger og vold end mænd. Mænd er oftest udsatte for æresrelateret konflikter, når de overskrider kollektive normer om kønsidentitet og seksualitet, men konflikterne kan også handle om, at de bliver presset til at indgå ægteskab eller gennemføre en bestemt uddannelse. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at unge og voksne mænd mod deres vilje kan ende med at udøve kontrol og vold i æresrelaterede konflikter. Det kan derfor være en god idé at søge faglig sparring, hvis man står med en sag for første gang.¹

¹ [Hvad er æresrelaterede konflikter? \(integrationsviden.dk\)](https://www.integrationsviden.dk)

Ekstremisme og radikaliserings

Ekstremisme er ofte karakteriseret ved manglende respekt for andre menneskers frihed og rettigheder. Manglende respekt for institutioner og beslutningsprocesser i det repræsentative demokrati, forenkede verdensopfattelser og fjendebilleder, hvor bestemte grupper eller samfundsforhold ses som truende.

En lukkethed omkring miljøet eller gruppen, som skaber et stadig mere udtalt opfattet modsætningsforhold mellem 'os' i miljøet eller gruppen og 'dem', de forestillede fjender – ofte stort set alle uden for miljøet samt ønsket om at skabe et mere 'ordnet', 'rent' eller 'retfærdigt' samfund.

Ekstremisme har en række negative konsekvenser, herunder kan forsimplede fjendebilleder og forvrængende opfattelser af verden være til skade for børn og unges demokratiske dannelse.

At blive udsat for hadsk eller forulepende adfærd eller selv være en del af et fanatisk, marginaliseret eller stærkt kontrollerende miljø er til skade for menneskers sociale trivsel, og endvidere kan vold, trusler, hærværk og andre hadmotiverede forbrydelser være åbenlyst til skade for den enkelte og for samfundet.

Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi. Radikalisering er ofte udtryk for mistro, frustration og følelsen af eksklusion og marginalisering. Arbejdet med at forebygge radikaliserings skal ses i sammenhæng med allerede eksisterende socialfaglige og forebyggende indsatser. Det er her afgørende, at der er fokus på den opbyggende indsats, så de rette betingelser for trivsel og en positiv udvikling er til stede for alle.²

Hvem udsættes for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol?

Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan ramme alle borgere.

Målgruppen er børn og unge af begge køn, fra forskellige sociale samfundslag, fra både danske og andre kulturer samt fra alle boligområder i Kerteminde Kommune.

Borgere der er berørt af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, findes ofte i familier, hvor kollektivets interesser står over individets. Som ofte er disse familier præget af et stærkt køns- og aldershierarki, hvor manden anses som familiens overhoved, og hvor kvinder er bærere af familiens ære.

Erfaringer peger på, at vi oftest møder målgruppen i tre faser af deres liv:

1. Teenageårene, hvor det handler om identitetsdannelse (opgør med familien normer og traditioner).
2. Ved valg af partner, indgåelse af ægteskab og i forbindelse med familiedannelse.
3. Ved skilsmisse eller brud i familien.

(For viden ang. kortlægning af ekstremisme, henvises til [Videnskortlægning om ekstremisme og forebyggelse — stopekstremisme.dk](#) samt håndbog om ekstremisme [Håndbog til kommuner om forebyggelse af ekstremisme — stopekstremisme.dk](#)

Hvornår bør der handles?

Personer, der udsættes for negativ social kontrol og/eller fysisk eller psykisk vold begrundet i ære, skal

² <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/integration/radikalisering-og-ekstremisme/>

hjælpes således, at de kan leve et frit liv efter eget ønske.

Udfordringer med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan være både svære at opdage, samt at gå ind i for den enkelte frontmedarbejder.

Det er derfor afgørende, at medarbejderne er klædt på til at opdage og håndtere æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol samt, at de ved, hvor de kan hente rådgivning og sparring.

Tegnene nedenfor kan være en indikation af, at en borger enten udsættes for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Medarbejdere skal være opmærksomme på disse og altid reagere, når de ser disse tegn.

Tegnene bør aldrig stå alene, men bør altid sammenholdes med den øvrige viden om den pågældende og dennes familieforhold.

Da lovgivningen og dermed kommunens forpligtigelser på børne- og ungeområdet og voksenområdet er forskellige, er beskrivelsen af tegnene opdelt i børn og unge under 18 år og voksne over 18 år.

Fagpersoners observationer er vigtige, for at vurdere om de symptomer og signaler, som den pågældende borger udviser, er tegn på generel mistriksel eller tegn på, at borgeren er i en æresrelateret konflikt eller berørt af negativ social kontrol.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de berørte ofte vil gøre meget for at skjule, at de er udsat for en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol.

4. Definition på bekymring, mistanke eller konkret viden

Når vi støder på sager med mistanke eller viden om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme, kan vi inddele dem i nedenstående forskellige niveauer:

Bekymring:

En bekymring er en diffus oplevelse af, at der er signaler på mistriksel hos et barn/ung eller deres familie. Her er ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person. Her er heller ikke tale om bestyrket mistanke.

Bekymringen alene skal derfor, i første omgang, føre til skærpet observation af barnet/den unge i en periode. Disse sager skal du drøfte med nærmeste leder, som efterfølgende har mulighed for at drøfte sagen med Modtagelsen.

Mistanke:

Mistanke forstås som mere end blot bekymring. Mistanken handler f.eks. om, at barnet/den unge har været udsat for nogle af de konkrete hændelser. Mistanken kan formuleres f.eks. på baggrund af en tidsobservation af barnet, barnets eget udsagn om hændelser, der har fundet sted, eller af oplysninger, du har fået på anden vis. Disse sager skal du drøfte med nærmeste leder, som efterfølgende har mulighed for at drøfte sagen med Modtagelsen i forhold til afklaring af, om der skal underrettes til Modtagelsen.

Konkret viden:

Den konkrete viden om, at et barn eller en ung har været udsat for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme, kan komme fra udsagn fra barnet/den unge, tilståelse fra familien eller andre i netværket eller fra vidner. Disse sager skal du **altid** drøfte med din leder, som efterfølgende skal drøfte sagen med Modtagelsen og/eller sende en underretning til Modtagelsen.

Enhver sag, der involverer mistanke eller konkret viden om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme mod et barn eller en ung under 18 år, kræver handling!

For barnet eller den unge er det vigtigste, at indskrænkelse i barnets eller den unges muligheder for personlig og samfundsmæssig udvikling, stopper med det samme og ikke gentages. Det er dog vigtigt, at du i disse sager "skynder dig langsomt". Det vil sige, at der skal gribes ind hurtigst muligt, men sagsforløbet skal selvfølgelig foregå på en faglig forsvarlig måde.

"Sådan gør vi"

I Kerteminde Kommune har vi vores handleguide – en digital handleguide, som understøtter medarbejdere i at hjælpe børn og unge så tidligt som muligt, inden problemerne vokser sig store, og der med sikre deres trivsel og læring.

"**Sådan gør vi**" findes på intranettet under Børn, Unge & Uddannelse ³.

Under "**Sådan gør vi**" fremgår Action Cards, adskilt i forhold til, om du har alvorlig mistanke eller viden, som kræver akut handling eller du er bekymret for, at et barn eller ung har behov for hjælp grundet negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme.

Ud over vores Action Cards, vil der altid være mulighed for at sparre med en medarbejder fra Modtagelsen i Børn, Unge & Uddannelse. Modtagelsen kan rådgive og guide, når du har mistanke eller får kendskab til, at et barn eller en unge udsættes for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme.

Modtagelsen kan blandt andet:

- Give klare anvisninger på handling, kompetencer og kommandoveje.
- Give gode råd til samtalen med barnet.
- Give sikkerhed for, at alt huskes og intet glemmes i den ofte komplekse sagshåndtering.
- Sikre at fokus holdes på barnet/den unge.
- Sikre at der sættes ind med den nødvendige hjælp på kort sigt.
- Have viden om hvilken støtte, der skal/kan iværksættes for barnet/den unge og familien.
- Evaluere med involverede fagpersoner på ethvert forløb med henblik på at justere og sikre at vigtig viden samt læring bringes med ind i næste sagsforløb.

Barnets Lov § 137, stk. 2 fastslår, at der kan finde en samtale sted med barnet eller den unge uden samtykke fra forældrene og uden deres tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor, herunder når der er bekymring for, at barnet eller den unge kan være udsat eller i risiko for negativ social kontrol eller en æresrelateret konflikt.

Det anbefales, at du **altid** kontakter Modtagelsen for vejledning og guidning omkring det videre forløb, hvis du får kendskab eller mistanke til et barn eller en ung, udsættes for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme.

³ [Kerteminde - Sådan gør vi \(alldialogue.dk\)](#)

5. Opsporing af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme i forhold til børn under 18 år og voksne

I det følgende beskrives en række mulige sociale og adfærdsmæssige tegn, signaler, reaktioner, symptomer og indikatorer på negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme. Listen er ikke udtømmende.

Er du i tvivl om, hvorvidt de tegn og signaler, som barnet/den unge udviser, kan være tegn på negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme, er det altid en god ide at sparre med Modtagelsen i Familierådgivningen.

Tegn og signaler børn og unge under 18 år

Bekymringstegn, eksempelvis:

- Følges konsekvent af forældre, søskende eller anden familie til og fra skole.
- Mange sociale restriktioner af barnet eller den unge; eksempelvis i forhold til adfærd, venskaber, fritid, klasseaktiviteter, lejrskole, kommunikation via mobil og sociale medier og uddannelsesvalg.
- Kontrol og overvågning.
- Dobbeltliv af hensyn til familien.
- Styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder.
- Frygt for at tage hjem.
- Ulovligt fravær i skolen.
- Fysisk/psykisk vold.
- Isolering, indespærring, trusler, fysisk og psykisk vold, pres, undertrykkelse eller lignende problematikker.
- Henvendelser fra netværket med konkret viden om æresrelateret konflikt.
- Mistanke om genopdragelsesrejser/ufrivilligt udenlandsophold.
- Familien skal rejse til forældrenes hjemland i en længere periode.
- Der tales om forlovelse i hjemmet.
- Søster eller bror har været udsat for pres fx til ægteskab.
- Den unge stikker af, grundet frygt for tvunget ægteskab (fx fordi den unge har opdaget en flybillet, bryllupstøj er købt eller lign.).

Sikkerhed

I arbejdet med børn og unge udsat for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, er det primære fokus at få skabt sikkerhed omkring børnene og de unge.

Sikkerhedsperspektivet i disse sager spænder helt fra vurdering af evt. udeladelse af oplysninger i partshøring af forældre, over sikkerhed ift. mobiltelefoner og sociale medier til anbringelse af barnet eller den unge på sikre opholdssteder. Medarbejdere er altid velkommen til at kontakte de nationale sikkerhedskonsulenter, der er tilknyttet Kerteminde Kommune for sparring og udarbejdelse af en risikovurdering og/eller en sikkerhedsplan.

Der findes ikke entydige tegn og signaler på, at et barn eller en ung har været udsat for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme. Barnet kan i sin adfærd vise tegn på mistriksel og det er derfor et vigtigt element i opsporingen af børn eller unge, at fagfolk er i stand til at se, tolke og handle på børns og unges tegn og reaktioner på mistriksel.

Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til børn under 18 år

Når man som fagperson sidder med mistanke eller viden om, at et barn under 18 år er udsat for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, er det vigtigt at tale med barnet alene, før man taler med

forældrene. Trusselsniveauet for barnet kan øges, når familien bliver informeret om, at myndigheder er involveret jf. Barnets Lov § 136, stk. 2.

- Forvaltningsloven § 19, stk. 2, nr. 4 giver hjemmel til, at man undlader at partshøre forældrene i dele af sagens dokumenter.
- Forvaltningsloven §15b, stk.1, nr. 5 giver hjemmel til at undtage dele af dokumenter fra aktindsigt.
- Inden forældrene informeres om en evt. underretning, skal der tages stilling til barnets sikkerhed; er det nødvendigt at anbringe barnet udenfor hjemmet, eller kan barnet fortsat opholde sig i hjemmet.
- Ifølge Barnets Lov § 105, stk. 1, nr. 3, kan der træffes afgørelse om, at den unges anbringelsessted ikke oplyses.
- Hvis barnet er i hjemmet, skal der laves plan for:
 - hvad gør barnet, hvis situationen eskaleres.
 - hvem kan barnet kontakte for hjælp.
 - hvem og hvordan følges der op på situationen.
 - hvem reagerer og hvordan, hvis barnet ikke vender tilbage på aftalte tidspunkter.

Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til digital sikkerhed

- ❖ Hvad enten borgeren opholder sig i hjemmet eller anbringes på sikkeropholdssted, er det vigtigt, at fagpersoner har et fokus på digital sikkerhed.
- ❖ Slå alle GPS og lokalitetstjenester fra på mobiltelefon, Ipad og computer.
- ❖ Deaktiver "Find min iPhone".
- ❖ Ændre koder til de sociale medier.
- ❖ Ændre kode til e-mail eller opret ny.
- ❖ Spær Mit-Id.
- ❖ Spær Dankort og evt. konto.
- ❖ Vær opmærksom på, at forældre kan have adgang til børnenes konto via Net-bank.
- ❖ Vær opmærksom på IKKE at lægge billeder af ens omgivelser op på de sociale medier.

Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til transport til sikkert opholdssted

- Sluk for mobiltelefonen. Tænd først igen efter aftale med personale på sikkert opholdssted.
- Hvis en borger skal med bus eller tog til nyt opholdssted, sørg for at dette ikke sker fra hjemkommunen.
- Undgå taxa.
- Ved transport i bil:
 - Kontakt politiet for rådgivning angående sikkerhed.
 - Politiet kan evt. kontaktes for at bistå med transporten.
 - Sørg for at borgeren kommer uset ind i bilen.
 - Sørg for at borgeren ikke er synlig fra bilen på vej ud af byen.
 - Observere området de forlader for evt. holdende biler, personer mv. Vær opmærksomme på, om disse dukker op senere hen.
 - Kør ind på rasteplasser flere gange undervejs og vær opmærksom på, om biler følger efter. Undgå udstigning!

Unge og voksne over 18 år

Bekymringstegn, eksempelvis:

- Ægtefælle/familien vil bestemme niveau af deltagelse på arbejdsmarkedet og uddannelse.
- Begrænsninger i uddannelsesvalg.
- Stort ansvar og mange forpligtelser i hjemmet.
- Få eller ingen venner/veninder.
- Meget fravær fra sprogskole, aktiveringscenter, praktik og lign.

- Dobbeltliv af hensyn til familien og lign.
- Svær at motivere til aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet/arbejdsmarkedsrettede aktiviteter.
- Kommer for sent eller overholder ikke aftaler.
- Familien skal rejse til hjemlandet over en længere periode.
- Vedkommende har været på krisecenter eller henvendt sig ang. muligheden herfor.
- Andre i familien eksempelvis børn eller søskende har været udsat for pres eksempelvis til ægteskab.
- Må ikke deltage i aktiviteter med det modsatte køn.
- Familien/ægtefællen overvåger og kontrollerer adfærd og sociale aktiviteter.
- Familien/ægtefælle tjekker mobil og sociale medier eksempelvis Facebook.
- Der er eller har tidligere været vold eller trusler om vold i familien.
- Fysisk og/eller psykisk vold.

Integrationsteamet i Kerteminde Kommune kontaktes, hvis ovenstående tegn og signaler opleves hos voksne over 18 år.

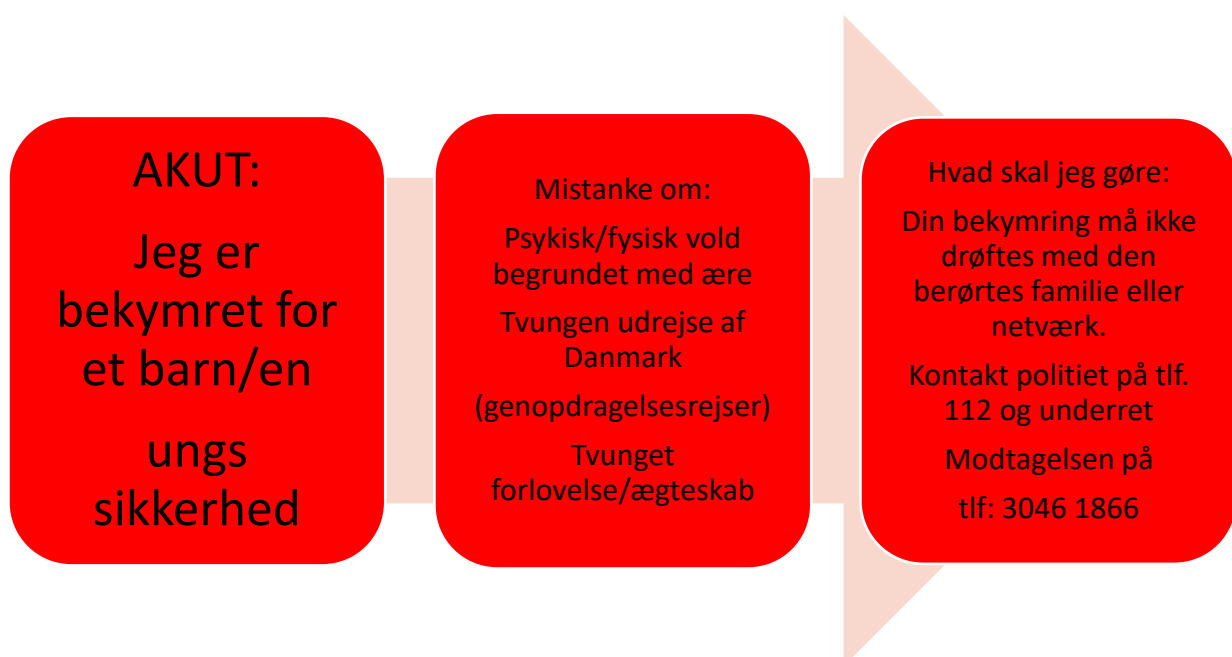
6. Action Cards – Hvad gør jeg?

I de følgende handleguides beskrives de handlemuligheder, du har som medarbejder, leder eller socialrådgiver, når du får mistanke eller viden om, at et barn, en unge eller voksen bliver udsat for eller negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme.

I de forskellige action cards skelnes mellem om din viden eller mistanke er rettet mod børn op til 18 år eller det er voksne, du er bekymret for.

Action card til børn og unge under 18 år

Til de, der møder børn og unge, der kan være berørt af æresrelateret konflikter, negativ social kontrol, ekstremisme eller som selv er udsat for det.

Modtagelsen's opgave

Kontakt Team Integration på
tlf. 2027 3661

Kontakt nationale
sikkerhedskonsulent på tlf.

Michael tlf. 2054 2543

Line tlf. 3071 3282

Jesper tlf. 2479 4570

Bekymring:
Jeg er
bekymret for
et barn/ en
ungs trivsel

Jeg ser:
Ændret adfærd
Manglende deltagelse
i sociale
arrangementer
Generel Mistrivsel

Hvad kan jeg gøre:
Spørg ind til konkrete
oplevelser af,
hvad barnet eller den
unge oplever
– vær nysgerrig
Se beredskabsplan på
kerteminde.dk
Kontakt Modtagelsen i
Kerteminde Kommune på
tlf: 3046 1866

Action card for voksne over 18 år

Til de, der møder voksne, der kan være berørt af æresrelateret konflikter, negativ social kontrol, ekstremisme eller som selv er udsat for det.

AKUT:
Jeg er
bekymret for
en persons
sikkerhed

Mistanke om:
Psykisk/fysisk vold
begrundet med ære
Tvungen udrejse af
Danmark
Pres eller tvunget
ægteskab

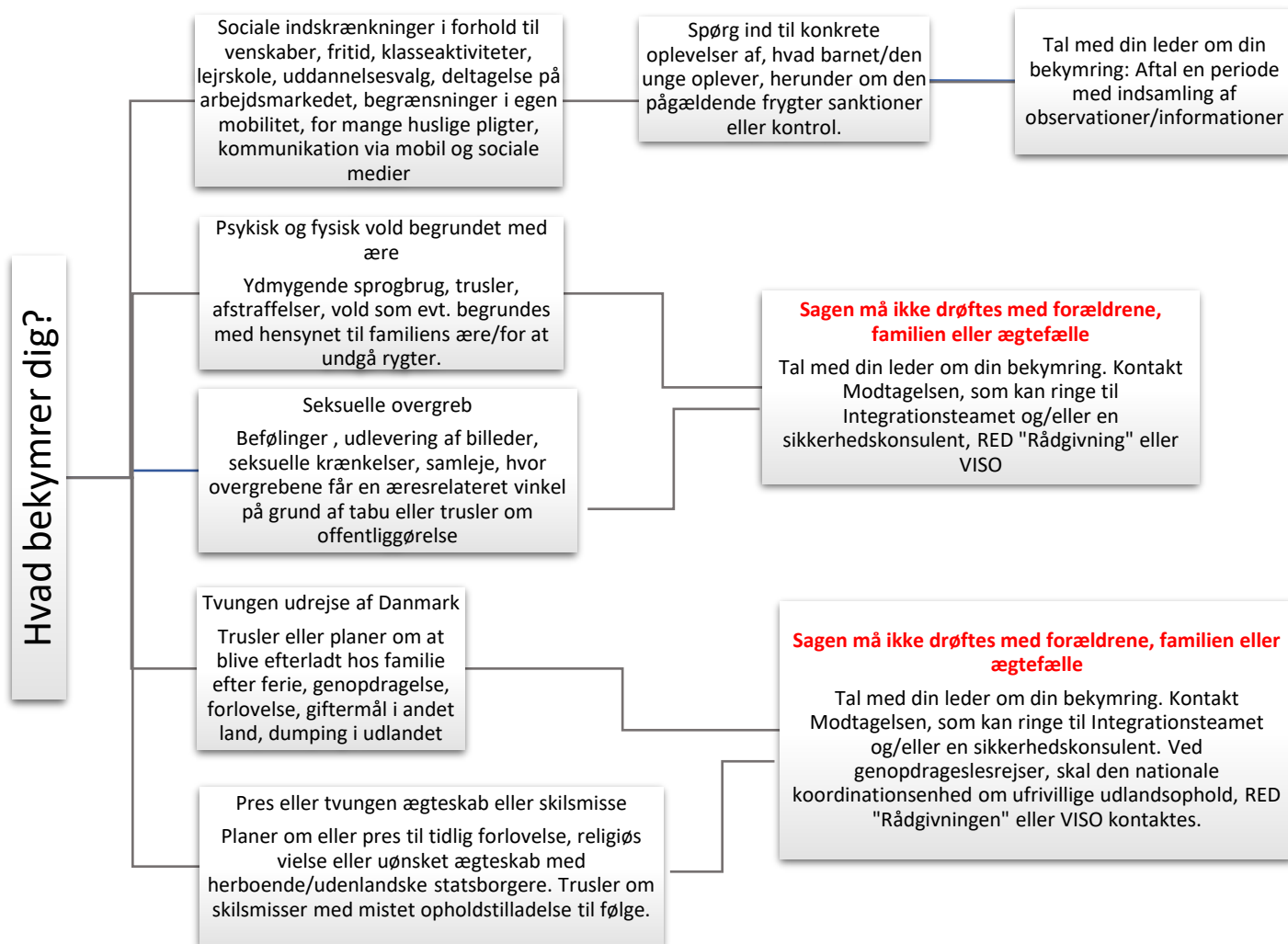
Hvad skal jeg gøre:
Tal med den berørte om
sagen i trygge omgivelser
om mulighed for ophold på
krisecenter. Kontakt Red
safehouse hotline: tlf. 7027
7666
Kontakt politiet på tlf. 112
Hvis den berørte har børn:
Kontakt Modtagelsen i
Kerteminde Kommune på
tlf: 3046 1866

Bekymring:
Jeg ser tegn
ved en person,
der gør mig
bekymret

Jeg ser:
Isolation og
mistrivsel
Ændret adfærd
Mistanke om at
borger er udsat for
pres og kontrol

Hvad kan jeg gøre:
Vær nysgerrig og stil
spørgsmål
Se beredskabsplan på
kerteminde.dk
Kontakt Team Integration
i
Kerteminde Kommune på
tlf: 2027 3661

Handlingsproces

7. Forebyggelse

Den forebyggende indsats vedr. æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er forankret i Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). Indsatsen omfatter overordnet *rådgivning* til kommuner og civilsamfundsorganisationer samt sekretariatsbetjening til sikkerhedskonsulenter, formidling til og opkvalificering af fagfolk samt national koordinering mellem centrale myndigheder.

SIRI tilbyder bl.a. videns baseret og praksisnær rådgivning til kommuner, uddannelsessteder m.fl. i forbindelse med konkrete udfordringer med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, samt strategisk rådgivning til kommuner om udvikling af handlingsplaner, beredskab og inddragelse af civilsamfundet.

SIRI tilbyder gratis kurser for frontpersonale og ledere i kommuner, øvrige myndigheder og civilsamfundet. Endvidere driver SIRI forsker- og praktikernetværk på området samt indsamler og formidler viden til kommunale medarbejdere, lærere i grundskole og på ungdomsuddannelser mv.⁴

Kerteminde Kommune er tilknyttet netværk for kommunale fagpersoner i SIRI.

Den forebyggende indsats vedr. ekstremisme er forankret i Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme⁵. Centeret er en statslig myndighed, der dels skal forebygge og modvirke ekstremisme i Danmark, både nationalt, lokalt, online og uden for landets grænser, dels indhente baggrundsoplysninger om forskellige lande og hændelser.

Centeret understøtter således det forebyggende arbejde blandt statslige myndigheder, kommuner, regioner, kriminalpræventive samarbejder, uddannelsesinstitutioner, boligorganisationer, foreningslivet m.fl., ligesom centeret er ansvarligt for indhentning af baggrundsoplysninger til brug for den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere samt forbudslisten mod modtagelse af udenlandske donationer.

Centeret tilbyder rådgivning om at håndtere lokale udfordringer og udvikle forebyggende beredskaber og handlingsplaner samt opkvalificerende kurser om en bred vifte af emner inden for ekstremisme og forebyggelse. Centeret gennemfører også opmærksomhedsindsatser om handle- og henvendelsesmuligheder ved udfordringer med ekstremisme og arbejder løbende for at udvikle effektive værktøjer til brug i det forebyggende arbejde.

Lokalt deltager Kerteminde Kommune i Infohuset⁶ v. politikreds Fyns Politi. Infohuset er et kriminalpræventivt samarbejdsforum, hvor de centrale aktører er tovholdere fra politi og kommune, der arbejder med forebyggelse af kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv. Derudover indgår også Kriminalforsorgen, psykiatrien og andre relevante myndigheder i samarbejdet.

Der er udarbejdet en egentlig model for samarbejdet i infohusene for at sikre den fortsatte udvikling og forankring. Modellen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme, Politiets Efterretningstjenestes Forebyggelsescenter og Rigspolitiet.

⁴ <https://uim.dk/arbejdsomraader/integration/aeresrelaterede-konflikter-og-negativ-social-kontrol/forebyggelse-af-aeresrelaterede-konflikter-og-negativ-social-kontrol/>

⁵ Forside — stopekstremisme.dk

⁶ Hvem gør hvad i Danmark? — stopekstremisme.dk

8. Udvikling af vidensområdet for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter samt ekstremisme

Integrationsteamet i Kerteminde Kommune deltager i netværk hos Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). SSP-kordinator er kontaktperson for Kerteminde Kommune i forhold til Infohuset på Fyn.

Civilsamfundsnetværk om forebyggelse af ekstremisme og negativ social kontrol: Netværket består af 21 foreninger og organisationer, som arbejder med forebyggelse af ekstremisme og negativ social kontrol. Danmarks civilsamfund har en uvurderlig viden og erfaring på forebyggelsesområdet, som kan komme udsatte borgere til gavn. De har samtidig viden og erfaringer, som myndigheder og øvrige civilsamfundsorganisationer i Danmark kan have gavn af at få indsigt i. Netværket har derfor til formål at styrke civilsamfundets rolle på forebyggelsesområdet, såvel som at styrke koordineringen mellem myndigheder og civilsamfund.

SIRIs Civilsamfundsnetværk skal være med til at skabe et fælles sprog og vidensgrundlag på tværs af civilsamfundsaktører og være et sted, hvor man kan drøfte udfordringer og løsninger i forhold til ekstremisme og negativ social kontrol.

Netværket mødes fire gange årligt for at erfaringsudveksle og drøfte forskellige temaer omkring negativ social kontrol og ekstremisme. Netværket er derudover inddelt i en række mindre arbejdsgrupper, som arbejder sammen om udfordringer, som de hver især møder eller har gode erfaringer med. Det kan eksempelvis være forebyggelse på uddannelsesområdet, udfordringer online, styrkelse af forældreområdet og lignende.⁷

Angående ekstremisme henvises til viden om Infohuset, under afsnit 7.

9. Kendskab og ejerskab af beredskabsplan

Det er vigtigt, at kommunens ledere og medarbejdere kender og anvender beredskabsplanen til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier.

Feedback og videns opsamling i brugen af beredskabet er i den forbindelse vigtig, for at kunne revidere og aktualisere beredskabet med nyeste viden.

Derfor er denne beredskabsplan, udarbejdet i samarbejde med repræsentanter for Erhverv-og arbejdsmarkedsområdet og Børn, Unge og Uddannelse.

Ovenstående samarbejde har tilført kvalificeret viden til, hvad der er vigtigt at få beskrevet og revideret i Kerteminde kommunes beredskabsplan.

Det anbefales, at beredskabsplanen for negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme er let tilgængelig på arbejdspladsen. De 4 action cards bør være synlige, så medarbejdere let kan overskue, hvad de skal gøre, såfremt der opstår bekymring, mistanke eller konkret viden om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter eller ekstremisme i forhold til et barn eller en ung.

Herværende beredskabsplan vil blive opdateret om senest 4 år eller såfremt der sker lovændringer eller ny viden på området.

⁷ <https://siri.dk/netvaerk-og-fora/civilsamfundsnetvaerk-om-forebyggelse/>